

АБДУЛЛАХ ЗЕМНИЯТ И АБДУЛЛАХ МОРСКИЯТ

Превод от арабски: Павлина Кюльовска-Мура, 1984

chitanka.info

1. АБДУЛЛАХ РИБАРЯТ

Абдуллах рибарят бил много беден човек. Децата му били десет и по цели дни се трудел да изкара прехраната им. А имал само една мрежа. С нея ловял риба в морето, продавал я и купувал храна за себе си, за десетте си деца и бедната си жена.

Това продължило до смъртта на жена му. Абдуллах скърбял много за жена си, но разбрал, че мъката не помага, оставил се на волята на аллаха, примирил се безропотно със съдбата.

Рано на другия ден Абдуллах рибарят се запътил към морето, а на дъщеря си Амина поръчал да гледа братята си. Амина била възпитано и умно момиче. Грижела се добре за своите братя.

След смъртта на майката Амина станала втора майка на децата, обсипвала ги с нежност и ласка, утешавала ги, притичвала им се на помощ, правела всичко необходимо за тях.

2. НА БРЕГА НА МОРЕТО

Когато стигнал на брега на морето, Абдуллах рибарят хвърлил мрежата във водата и я измъкнал, но не намерил в нея риба. Той я хвърлил в морето повторно и я извадил, но риба пак нямало.

После я хвърлил трети път, изчакал малко и когато взел да я тегли, видял, че тежи. Абдуллах рибарят се зарадвал, мислейки, че е пълна с риба, но радостта му не била за дълго. Къто извадил мрежата от морето, открил, че е пълна с пясък, водорасли и тиня. Изхвърлил съдържанието ѝ, изчистил я и я изпрал, после заметнал още веднъж с надежда да улови риба. Абдуллах рибарят изчакал доста време и взел да изтегля мрежата, но видял, че тежи много. Това го зарадвало и си рекъл: „Не ще и дума — мрежата този път е пълна с риба“. После я дръпнал с всички сили и с голям труд я измъкнал. Ала намерил едно гърне, пълно с тиня и камъчета. Абдуллах рибарят се натъжил много заради лошия си късмет. „Радостта идва след камъка — рекъл си той. — Ако упорствувам, няма да оставя децата си без храна в такъв ден, какъвто не съм имал през целия си живот.“ После хвърлил гърнето, изчистил мрежата, изпрал я и отишъл на друго място. Заметнал мрежата в морето, но все нищо.

Така Абдуллах рибарят се местил от място на място, хвърлял, но без полза. До вечерта не уловил нито една риба. Тръгнал си Абдуллах рибарят бавно за в къщи, натъжен от несполуката си в този нещастен ден.

3. АБДУЛЛАХ ХЛЕБАРЯТ

Абдуллах рибарят вървял по пътя печален. Мислел си за десетте си деца, които от сутринта оставил в къщи без храна. Така стигнал до дюкяна на хлебаря — известен богаташ на име Абдуллах хлебарят. Пред дюкяна се трупали хора, за да купят хляб. Абдуллах хлебарят бил зает с продажбата. Абдуллах рибарят бил гладен, не бил вкусил нищо през деня. Като видял пред себе си хляб, току-що изваден от фурната, прияло му се, спомнил си за десетте си гладни деца и го заболяло, че е беден и не може да купи нищо за хапване. Ала се примирил и решил, че непременно ще му излезе късметът.

Абдуллах хлебарят, собственикът на фурната, бил човек милостив и щедър, обичал да прави добрини. Видял, че Абдуллах рибарят стои пред дюкяна му тъжен, угрижен и гледа хляба с въздишка и скръб, разбрал, че е гладен бедняк, досетил се, че му се яде, но срамът и скромността му пречат да си поиска хляб.

— Добре ми дошъл, рибарю — казал ласкаво усмихнат той, — ела, скъпи приятелю, и вземи колкото хляб ти трябва.

Абдуллах рибарят замълчал, объркан и смутен. Не се осмелил да поиска хляб, защото въпреки бедността си бил горд и не бил свикнал никога в живота си да проси. Абдуллах хлебарят разбрал какво става в душата му и казал:

— Не се срамувай, приятелю мой, аз не искам да ми платиш сега за хляба, който ще вземеш.

Абдуллах рибарят се претрашил и казал:

— Истина е, о, господарю, че ми е неудобно пред теб. Нямам пари да купя колкото хляб ми трябва днес. Ако искаш, да ти дам мрежата като залог за хляба, който ще взема за десетте си малки деца, останали от сутринта без храна. И когато небето ми дари богатство, ще ти платя за хляба.

Състраданието на хлебаря се усилило и той казал:

— Та откъде ще получиш пари, ако ти взема мрежата, с която ловиш? Не, не се безпокой за това, о, приятелю мой, ела и вземи

колкото хляб искаш. А за цената му ми донеси риба, когато уловиш.

Като видял колебанието, смущението и скромността на рибаря, хлебарят му дал достатъчно хляб за него и за десетте му деца и казал:

— Вземи тези пари, о, приятелю мой, и купи с тях за десетте си деца малко месо, плодове и сладкиши.

Абдуллах рибарят му благодарил за щедростта и великодушието и ги взел. Тръгнал си радостен и купил за децата най-вкусните ястия. После се върнал в къщи, заменил отчаянието си с надежда, тъгата с радост.

4. ДНИ НА НЕСПОЛУКА

На другия ден Абдуллах рибарят отишъл край морето. Продължил да хвърля мрежата във водата и да я изважда, без да улови нито една риба. И така — докато мръкнало. Тогава си тръгнал обратно за в къщи. А когато приближил дюкяна на Абдуллах хлебаря, ускорил ход, за да не го види. Ала хлебарят го забелязал, че бърза, и разбрал, че срамът и скромността му пречат да поиска нужния му хляб и пари този път.

— Ела, о, приятелю мой, рибарю — повикал хлебарят, — нима си забравил да вземеш хляб тази вечер?

Рибарят се върнал смутен и срамежливо продумал:

— Не, не съм забравил, о, господарю. Срамът ми пречи да направя това, защото не съм уловил нито една риба и не мога да ти върна нито заетите пари, нито стойността на хляба.

— Не се безпокой, о, братко. Аз няма да взема от теб нито пари, нито риба, докато нуждата не се смени с богатство. Кълна ти се в името на аллах да не се срамуваш да искаш всичко, което ти трябва от мен — отвърнал ласкаво и с усмивка хлебарят.

После му дал хляб и пари, както и предишната вечер. Рибарят ги взел, благодарил му и купил на децата си храна, сладкиши и плодове. Така рибарят продължил всеки ден да ходи край морето и да хвърля по цели дни мрежата, без да може да улови нещо. А вечер отивал в дюкяна на хлебаря, вземал колкото хляб и пари му трябвали и купувал на децата си всичко, от което се нуждаели. Това продължило четиридесет дни.

5. РИБАРЯТ И ДЪЩЕРЯ МУ

На четиридесет и първия ден рибарят седнал да размисли за този застой в работата. Натъжил се и заплакал. Разтревожена от скръбта на баща си, дъщеря му Амина го попитала:

— Защо плачеш, татко?

Той ѝ разказал всичко.

— Показа ли хлебарят ненавист и недоволство? Обидил ли те е с някоя дума, татко? — попитала тя.

— Не, момичето ми, точно обратно. Той се радва, като ме види, и ласкаво ми се усмихва. Ала много ме е срам, защото не съм му върнал нищо от заема. Вече четиридесет дни изминаха, без да уловя нито една риба, за да я подаря на този благороден хлебар, който ни обгради с щедростта си. Искал съм много пъти да скъсам мрежата си и да я хвърля, за да не се мъча с нея всеки ден без полза.

— Човек трябва да се труди, дори и да не постигне успех — казала дъщеря му. — Упоритият непременно ще успее, татко.

След нищетата непременно идва богатството, а след трудността — радостта. И кой знае? Може би днес е краят на трудните дни и началото на дните на благоденствие и радост.

6. ТРУПЪТ НА МАГАРЕТО

Абдуллах рибарят излязъл от къщи радостен от думите на дъщеря си. И щом стигнал морето, хвърлил мрежата. Изчакал малко, после я задърпал, но видял, че е много тежка. „Без съмнение нещастните дни свършиха — казал си той — и идва радостно време.“

След малко усилия и голяма умора извадил мрежата, но намерил в нея трупа на умряло магаре. Радостта и надеждата му се сменили с горест и мъка. Абдуллах рибарят си казал: „Писано ми е страдание и печал. Не мога да разчитам, че след този ден ще улова нещо. А си мислех, че е последният нещастен ден и първият радостен ден. Излезе най-печалният ден. Никога досега не съм улавял подобно на това мъртво магаре, което едва не ме уби с противната си миризма.“ Той решил да разкъса и да хвърли мрежата, после да се върне в къщи, загубил надежда в доброто. Ала си спомнил съвета на дъщеря си и съзнал, че след силния мраз на зимата идва веселата пролет, след жегата на лятото идва красивата есен, след мъките на отчаянието следва радостта. Абдуллах се примирил с отреденото му, изхвърлил от мрежата трупа на мъртвото магаре и я изчистил. След това отишъл на друго място край морето да си търси късмета.

7. АБДУЛЛАХ МОРСКИЯТ

След като се помолил на аллаха да му помогне, той хвърлил мрежата в морето и изчакал доста време, после я задърпал, но видял, че много тежи. Абдуллах взел да я дърпа с всички сили. Когато я изтеглил, намерил в нея един мъж със странна външност. Той имал човешко тяло и дълга опашка, като на риба. Рибарят се уплашил, помислил, че е някой дух, даже извикал от ужас и страх и поискал да избяга. Но човекът го извикал любезно и му заговорил на чист арабски език.

— О, приятелю, не се страхувай от мен. Аз съм човек като теб, не съм дух, както предполагаш. И аз като теб съм роб на аллаха. Само че ти си земен човек, живееш на земята, а аз съм морски човек и живея в морето.

Като чул думите му, рибарят се успокоил и страхът му изчезнал.

8. СЛЕД НИЩЕТАТА — РАДОСТ

Абдуллах рибарят го попитал за името му.

— Казвам се Абдуллах морският — отвърнал той. — А как се казваш ти?

— Казвам се Абдуллах рибарят — казал рибарят.

— Ти живееш на земята, аз те преименувам Абдуллах земният. От днес ще станем приятели. И нека се закълнем да си бъдем верни във всичко и да се срещаме всяка сутрин. Ти ще ми носиш каквото избереш от земните плодове, а аз ще ти давам каквото ти хареса от морските съкровища.

Абдуллах земният се зарадвал и го върнал в морето. Абдуллах морският се скрил уж за малко в морето и не се върнал.

— Този човек ме измами — казал си Абдуллах земният. — Да бях го взел със себе си, за да го показвам на пазара, да се чудят на странния му вид, щях да събера много пари.

Както съжалявал за загубата на тази рядка възможност, изведнъж Абдуллах морският се показал с ръце, пълни със скъпоценни камъни — рубини, смарагди, сапфири и корали. Абдуллах земният се зарадвал много и повярвал на думите му. След като обещал да му приготви на другия ден кошница, пълна с плодове, те се сбогували.

— Ако не ме намериш — казал Абдуллах морският, — повикай ме по име, аз начаса ще изляза при тебе.

Абдуллах земният си тръгнал, зарадван от това огромно богатство, каквото и насън никога не бил виждал.

9. ВРЪЩАНЕ НА ДЪЛГА

Абдуллах земният не забравил милостта на приятеля си хлебаря, забързал към дюкяна му и го повикал. Разделил по равно за себе си и за него всички скъпоценности. Хлебарят много се зарадвал на това огромно богатство, благодарил му за верността. Понесъл към къщата на рибаря всички хляб от фурната и му дал всичките си пари. Абдуллах земният отишъл на пазара, купил от най-вкусните ястия, плодове и сладкиши и се върнал при децата си радостен. Амина и братята ѝ се зарадвали на богатството и сполуката.

10. В РЪЦЕТЕ НА ЦАРЯ

На другата сутрин Абдуллах земният отишъл при приятеля си Абдуллах морския. На главата си носел кошница, пълна с най-вкусни плодове. Като стигнал морето, той извикал:

— Абдуллах морски!

Абдуллах морският излязъл, поздравил го и взел приготвените плодове. Кошницата му напълнил със скъпоценности от морското съкровище. Абдуллах земният се върнал в къщи. Взел няколко перли да продаде на пазара. Когато златарите видели какво носи, помислили, че е крадец, и повикали стражата да го арестува. След като го оскърбили и били, завели го при царя. Царят го попитал учудено:

— Откъде си взел тези скъпоценности?

Абдуллах земният му разказал цялата си история. Царят го утешил, укорил златарите и стражата и ги наказал за постъпката им. Царят харесал рибаря за добрите обноски и големия ум и му казал:

— Парите, синко мой, се нуждаят от висок сан, за да ги покровителствува от обидите на неразумните и злобните. Аз ще те ожена за дъщеря си, ще те направя мой везир и никой от днес няма да се осмели да ти причини страдание.

11. ВЕРНОСТТА НА ДВАМАТА ПРИЯТЕЛИ

От този ден Абдуллах земният станал царски везир и зет. Той довел децата си в двореца, дето били обкръжени с почит и уважение.

Не забравил и приятеля си Абдуллах хлебаря, който го утешавал в дните на голямата беда. Абдуллах земният отишъл до фурната, но я намерил затворена. Попитал хората за къщата му, за да го намери. Разбрал, че хлебарят е болен. Той го повикал. Като чул вика, хлебарят дошъл бързо и го прегърнал, зарадван от посещението му.

— Защо си затворил дюкяна? — попитал Абдуллах земният.

— Узнах за униженията, които те били постигнали, много се наскърбих и поради мъката си по теб заболях — отговорил хлебарят.

Абдуллах земният му благодарил за верността и му разказал какво се случило с него. Той го оженил за дъщеря си Амина и го представил на царя, след като напомним за верността и благородството му към него.

Царят много се зачудил на предаността им и направил Абдуллах хлебаря везир заедно със зет си Абдуллах земния.

12. ЧУДЕСАТА НА МОРЕТО

Всяка сутрин Абдуллах земният отивал при приятеля си, морския, с кошница, пълна с плодове, и я връщал пълна със скъпоценни камъни. Един ден седнали да си поговорят и морският поканил земния си приятел да разгледа морските чудеса. Той съблякъл дрехите си и намазал тялото си с чуден мехлем, приготвен за него, за да не му навреди водата. После слезли на дъното на морето. Абдуллах земният видял какви съкровища съдържа морето, какви разнообразни по вид и цвят риби има — някои от тях приличали на биволи и крави, други — на кучета, трети можели да погълнат камила или слон. Но всички те се страхували от човека и бягали, като го видели. Така той всеки ден се любувал на чудеса и великолепии, които не могат да се опишат.

13. ЛЪЖАТА НА ЗЕМНИЯ

Абдуллах земният се хранел, както и приятелят му Абдуллах морският, със сурова риба. Душата му се отвратила от тази храна. Приискало му се да се върне на земята. Той отишъл с приятеля си в дома му — това била една пещера на дъното на морето — и видял децата му, които приличали на баща си. Почудил се на опашките им, както и те, като го видели без опашка.

— Защо този няма опашка? — попитали те баща си.

— Жителите на земята нямат опашки — отвърнал баща им.

Това ги учудило. Докато си говорели, дошъл пратеник от един съсед на Абдуллах морския. Той предложил на госта да посети дома му. Земният казал на морския:

— Дотегна ми да живея в морето, не искам да отида при съседа ти. Затова кажете на пратеника, че съм се върнал от вчера на земята.

Абдуллах морският извикал гневно:

— Ти лъжеш и искаш от мене да лъжа? Човек, който лъже, не е верен. Аз не съм ти от днес приятел.

Децата му също извикали:

— Това е чудно! Този човек лъже, ние цял живот не сме чули човек да лъже.

Абдуллах земният се засрамил много, Абдуллах морският го върнал на земята и от този ден не се показал.

14. КРАЙ НА ПРИКАЗКАТА

Абдуллах земният се върнал у дома си. Царят го запитал за причината на изчезването му. Той разказал всичко, което се случило. Това зачудило много царя.

Абдуллах земният живял с жена си и децата си щастливо, но не забравял лъжата. И всеки път, когато си спомнел за нея, срам изпълвал душата му.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.